

Seminaria tematyczne dla członków Lokalnych Grup Wsparcia i koordynatorów polskich projektów URBACT – relacja ze spotkania w Krakowie

W dniach 9-10 maja br. w Krakowie odbyło się **trzecie, ostatnie seminarium tematyczne** dla członków Lokalnych Grup Wsparcia i koordynatorów polskich projektów URBACT. Spotkania były realizowane w ramach współpracy partnerów Krajowego Punktu Kontaktowego URBACT (Związek Miast Polskich, Śląski Związek Gmin i Powiatów oraz Instytut Rozwoju Miast), Ministerstwa Rozwoju Regionalnego i Sekretariatu URBACT w Paryżu.

Celem seminariów było powiększenie wiedzy członków Lokalnych Grup Wsparcia URBACT z polskich projektów na temat procesów rozwoju miast oraz wzmocnienie ich osobistych umiejętności współpracy w grupie, przeprowadzenia procesom rozwoju lokalnego, itp.

Lokalne Grupy Wsparcia, których powołanie stanowi obowiązkowy element realizacji projektów URBACT w każdym mieście partnerskim, są wyrazem powszechnej już europejskiej praktyki włączania wszystkich zainteresowanych danym tematem podmiotów w całość procesu – od etapu planowania do wdrażania i monitorowania zmian. W skład takich grup wchodzi przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych, specjaliści danej tematyki, członkowie społeczności lokalnych, organizacje pozarządowe, lokalni liderzy, itd. Partycypowanie w każdym z etapów daje takim projektom siłę w trakcie realizacji i trwałość po ich zakończeniu.

W krakowskim spotkaniu wzięły udział 42 osoby. Tematem, wokół którego zbudowano program tego seminarium, była **rewitalizacja jako zintegrowane podejście dla zdegradowanych obszarów miast**. W spotkaniu wzięli udział m.in. przedstawiciele Sekretariatu URBACT, Philip Stein - URBACT Pole Manager oraz James Devitt – przedstawiciel brytyjskiego miasta Kirklees.

Uczestnicy seminarium zgodnie stwierdzili, że rewitalizacji nie da się zaplanować i wdrożyć „odgórnie”, z perspektywy urzędników. Ten długotrwały i skomplikowany proces, aby być owocnym, musi angażować wszystkie zainteresowane strony. Dodatkowo, mieszkańcy i osoby związane z danym obszarem powinny być włączone w całość procesu od samego początku etapu planowania zmian, poprzez wszystkie etapy wdrożeniowe. W wielu, nie tylko polskich przykładach widać, że udział społeczności lokalnej musi być inicjowany i we wstępnym okresie podtrzymywany przez władze samorządowe. Są one w stanie zapewnić podstawowe niezbędne narzędzia, w tym finansowe, i czuwać nad takim wykorzystaniem potencjału mieszkańców, aby osiągnąć wcześniej wspólnie określone cele. Istotnym jest włączanie przedstawicieli zróżnicowanych grup wiekowych, społecznych, o różnych korzeniach, kulturze, doświadczeniach. Współtworzenie i uczestnictwo tworzą poczucie odpowiedzialności za „swój” teren, systematycznie tworzą/wzmacniają poczucie patriotyzmu lokalnego tej najmniejszej obszarowo skali. Obserwacją wielu osób zaangażowanych w procesy rewitalizacyjne jest to, że przejawy społeczeństwa obywatelskiego rodzą się coraz szybciej i coraz silniej, potrzebując coraz mniejszych bodźców wyzwalających takie działania. Dowodzi to słuszności edukacji dzieci i młodzieży w zakresie odpowiedzialności za lokalne środowisko.

Dodatkowo miasta w coraz większym stopniu potrafią wykorzystać potencjał lokalny i oddolne inicjatywy.

Zauważono, że wciąż jednak struktury urzędów na różnych szczeblach nie są przygotowane do pracy nad międzywydziałowymi, interdyscyplinarnymi projektami – a projekty dotyczące rewitalizacji mają właśnie taki wymiar. Kuleje komunikacja pozioma w jednostkach urzędów, co czasem powoduje dublowanie działań, zwiększając koszty. Większość uczestników seminarium zgodziła się, że w urzędach miast brakuje koordynatorów ds. rewitalizacji, których zadaniem byłoby z jednej strony identyfikowanie oddolnych potrzeb i inicjatyw, z drugiej strony – pomoc w wyszukiwaniu możliwości finansowania tych działań z różnych środków dostępnych zarówno w budżecie lokalnym, jak i w funduszach regionalnych czy strukturalnych. Podkreślano również, że proces planowania zmian na danym obszarze powinien być przeprowadzony w ramach szerokich konsultacji, po których powstaje zintegrowana wizja rozwoju, podzielona na etapy i wdrażanie tych etapów powinno być dopasowane do możliwości finansowych gminy.

James Devitt z Kirlkees w Wielkiej Brytanii przedstawił, w jaki sposób jego miasto zaplanowało i prowadzi procesy rewitalizacji. Obszar miasta w tej wizji potraktowano całościowo, skupiając się na wpływie, jaki lokalne działania wywrą w innych częściach miasta. Kirlkees prowadzi planową gospodarkę przestrzenną, nie pozwalając na zbyt wysokie budynki, które zaburzyłyby historyczny krajobraz miasta. Jednocześnie, przy znaczącym współdziałaniu społeczności lokalnych, miasto odzyskuje dla mieszkańców przestrzeń, utraconą w wyniku wcześniejszych chaotycznych działań (powrót „życia” do centrum miasta wraz z odnową drobnego handlu, przywrócenie terenów rekreacyjnych i wysokojakościowej przestrzeni publicznej nad rzeką, rezygnacja z oddalonego od centrum kampusu uniwersyteckiego na rzecz rozproszenia budynków uczelni w kilku punktach centrum, aby obecność studentów wpływała na wszystkie aspekty funkcjonowania centrum, itp.).

Na stronie www.urbact.pl znajduje się relacja ze spotkania oraz prezentacje prelegentów, jak również bardzo ciekawy film, za pomocą którego miasto informowało mieszkańców o potrzebach i kierunkach działań rewitalizacyjnych.

Anna Nadolna